

עפ"ג 15295/08/23 - סאלב אלגרינאוי (עציר) נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני כבוד סגן הנשיאה השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופטת גאולה לוי
כבוד השופטת פאני גילת כהן
המערער:
נגד
המשיבה
סאלב אלגרינאוי (עציר)
מדינת ישראל

עפ"ג
15295-08-23
10 ינואר 2024

ערר על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת ע' חולתא) מיום 22.6.2023 בת"פ 19819-03-23.

נוכחים:

המערער וב"כ עו"ד אפרת צרפתי

ב"כ המשיבה עו"ד עינת נהון

פסק דין

המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של החזקת נשק ותחמושת, בניגוד לסעיף 144(א) רישא וסיפא בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי כתב האישום המתוקן, במהלך חיפוש שנערך בבית המערער נתפס נשק דמוי רובה סער מסוג M-16 - רובה אויר שהוסב לירי תחמושת בקליבר 45X5.56 - עטוף בשקית שחורה, שהוחזק מעל ארון במטבח הבית, ביחד עם שלוש מחסניות המכילות כמה עשרות כדורי 5.56 מ"מ.

המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 25 ל- 56 חודשי מאסר, ועתרה להטיל על המערער עונש בחלקו התחתון של המתחם אך לא בתחתיתו, וענישה נלווית.

ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל- 20 חודשי מאסר בפועל, ועתרה למקם את עונשו של המערער במרכז המתחם.

בית המשפט עמד על חומרת עבירות הנשק, על פוטנציאל הסיכון הנובע מהן, ועל מגמת הענישה המחמירה גם במקרים בהם מדובר בנאשמים צעירים ונעדרי עבר פלילי. עמד על ממדי תופעת החזקת הנשק הבלתי חוקי והסיכון שהיא יוצרת לשלום הציבור ובטחונו. ציין כי נסיבות ביצוע העבירה חמורות - החזקת נשק דמוי רובה סער ותחמושת מתאימה בתוך בית מגורים. וקבע כי מתחם העונש ההולם למעשי המערער נע בין 24 ל- 40 חודשי מאסר בפועל.

עמוד 1

אשר לעונש, בית המשפט ציין את נסיבותיו האישיות של המערער, את מצבו הבריאותי, את השפעת העונש עליו ועל משפחתו, ואת הודאתו. ומנגד את הצורך בהתרעת היחיד והרבים. ובסופו של דבר הטיל על המערער 29 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך ₪ 7,000 או 35 ימי מאסר תחתיו.

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טוענת שמתחם העונש ההולם שנקבע והעונש שהוטל על המערער חמורים ביחס לפסיקה הנוהגת. הפנתה למספר פסקי דין בהם נקבעו מתחמי עונש קלים יותר, ובהתאמה הוטלו עונשים קלים יותר. וטוענת כי גם בהינתן המתחם שנקבע, מן הראוי היה למקם את העונש שהוטל בתחתית המתחם. לטענתה, מתחם העונש ההולם כאן מתחיל מ-21 חודשים ויש לקבוע את עונשו של המערער בתחתיתו. בדיון היום ציינה כי נולדה למערער תינוקת ראשונה וכי התנהגות המערער בכלא חיובית וביקשה לקצר את תקופת מאסרו.

ב"כ המשיבה ציינה כי המערער הורשע בהחזקת נשק ובהחזקת מחסניות ותחמושת, ושהתחמושת הוחזקה ביחד עם הנשק. ציינה כי החמרת הענישה מעוגנת במדיניות הענישה של בית המשפט העליון ובחוק המחייב מאסר מזערי. וביקשה לדחות את הערעור.

עיינו בכל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טענות הצדדים והחלטנו להקל מעט בתקופת המאסר של המערער.

נשק בהגדרתו המרכזית הוא כלי שסוגל לירות כדור, שבכוחו להמית אדם. כך שהסיכון לחיי אדם טבוע בנשק באשר הוא. בפועל, כלי נשק משמשים בביצוע עבירות חמורות, בין על דרך של איום להשתמש בהם ובין על דרך של שימוש בהם וגרימת פגיעות גוף ומוות. כמות כלי הנשק המוחזקים שלא כדין על ידי אזרחים בישראל והיקף האירועים הפליליים והביטחוניים שנעשה בהם שימוש בנשק, הופכים את בעיית הנשק הבלתי חוקי בישראל כאחת הבעיות החברתיות המשמעותיות שעל סדר היום הציבורי.

ההתמודדות עם תופעה זו מחייבת פעולה משולבת נמרצת של כלל הגורמים הנוגעים לענין ובהם גורמי האכיפה ובתי המשפט.

מדיניות הענישה בעבירות נשק היתה מאז ומתמיד של רצינות וחומרה ובשנים האחרונות, על רקע נפוצות התופעה וחומרת השלכותיה, בית המשפט העליון הדגיש את הצורך בהחמרת הענישה והחוק תוקן בהוראת שעה הקובעת עונש מזערי לעבירות נשק מסוימות.

נוכח דברים אלה, העמדה העקרונית העומדת בלב גזר הדין של בית המשפט קמא, לפיה על בתי המשפט הדיוניים, לממש את מדיניות הענישה העולה מפסקי הדין של בית המשפט העליון הדוגלת בהטלת ענישה חמורה בעבירות נשק, מקובלת עלינו.

ב"כ המערער טוענת שמתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט קמא, המתחיל ב- 24 חודשים, חמור משמעותית מהראוי.

איננו מקבלים את הטענה. יוזכר, שהעונש הקבוע לעבירת החזקת נשק הוא 7 שנות מאסר והעונש הקבוע לעבירת החזקת אבזר או תחמושת הוא 3 שנות מאסר. ושלעבירת החזקת נשק קבוע עונש מזערי שלא יפחת מרבע העונש המרבי, דהיינו 21 חודשי מאסר.

עבירת החזקת נשק יכולה להשתכלל גם בנסיבות קלות מאלה שהיו במקרה זה, למשל בהחזקת אקדח ולא רובה סער, וגם אז ההוראה בדבר העונש המזערי חלה.

העולה מהאמור הוא שמתחם שתחתיתו היא 24 חודשי מאסר, על עבירות החזקת רובה סער והחזקת מחסניות ותחמושת, איננו בלתי סביר.

בשנים האחרונות רואים יותר ויותר מקרים של אנשים המקיימים אורח חיים נורמטיבי המחזיקים נשק ללא רישיון. מטבע הדברים מדובר בכלי נשק שעצם השגתם או ייצורם כרוך בעבירה.

מצב זה מצדיק הטלת עונש משמעותי גם על אזרח מהשורה, כדי להטמיע בציבור את התובנה שהחזקת נשק ללא היתר היא מעשה חמור, המסכן את הנוגע בדבר בענישה כואבת, גם כשמדובר באזרח מהשורה שאיננו "עברייני".

הטעם בהחמרה הכללית בענישה, בהתאם למדיניות הענישה המותווית על ידי בית המשפט העליון ובהתייחס להוראת החוק בדבר עונש מזערי, הוא בין היתר השיקול של הרתעת הרבים. שיקול זה טבוע בעצם העונש הקבוע לעבירה ובהוראות המיוחדות החלות על ענישתה.

הדברים הבאים מתוך הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 142 - הוראת שעה) (עונש מזערי על החזקת נשק בלא רשות על פי דין)(התשפ"א-2021) מדגימים את העניין: "... ואולם, נוכח התפשטות ההתחמשות של קבוצות גדולות באוכלוסייה בנשק בלתי חוקי, ייחודיות התופעה והשלכותיה החמורות, ובפרט המחיר שהיא גובה בחיי אדם, יש מקום לקבוע עונש מזערי לעניין עבירה זו. מוצע כי ההסדר ייקבע כהוראת שעה לחמש שנים, תקופה שיש בה כדי להביא לשינוי המבוקש בהעלאת רמת הענישה ובהגברת ההרתעה".

על רקע דברים אלה, איננו מקבלים את הקביעה הכללית של בית המשפט קמא כי השיקול של הרתעת הרבים בעבירות נשק מביא לכך שבתקופה זו במקרים שברגיל היו מצדיקים ענישה בתחתית המתחם, העונש שייקבע יהיה במרכז המתחם. קביעה עקרונית זו סותרת את העיקרון היסודי בענישה לפיו הענישה היא לעולם אינדיבידואלית ועל העונש להיקבע בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה ולא כמעין נוסחה הקבועה מראש. גם במקרים שהשונות בביטוי העבירה קטנה וניתן לקבוע מעין מתחם עונש הולם עקרוני, כמו למשל בעבירה של כניסה לישראל שלא כדין, העונש עצמו משתנה בהתאם לנסיבות שמקובל לראות בהן כרלוונטיות לקביעת העונש.

במקרה זה מדובר במערער כבן 28, נעדר עבר פלילי, בעל רקע נורמטיבי, המתפרנס מעבודה, אשר הודה במעשה והביע עליו חרטה, אשר זו לו הפעם הראשונה בה הוא טועם את טעמו המר של המאסר. ובהתחשב בכלל השיקולים הנוגעים לענין מצאנו להקל במעט בתקופת מאסרו ולהעמידה על 26 חודשי מאסר בפועל. יתר הוראות גזר הדין של בית המשפט קמא יעמדו בעינם.

ניתן והודע היום כ"ט טבת
תשפ"ד, 10/01/2024
במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה

פאני גילת כהן, שופטת

גאולה לוי, שופטת